תלמוד בבלי · ראשונים · פסקי תוספות · סדר מועד

פסקי תוספות על ראש השנה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פסקי תוספות על ראש השנה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פסקי-תוספות-על-ראש-השנה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פירוש א 5
פירוש ב 5
פירוש ג 5
פירוש ד 5
פירוש ה 5
פירוש ו 5
פירוש ז 5
פירוש ח 5
פירוש ט 6
פירוש י 6
פירוש יא 6
פירוש יב 6
פירוש יג 6
פירוש יד 6
פירוש טו 6
פירוש טז 6
פירוש יז 7
פירוש יח 7
פירוש יט 7
פירוש כ 7
פירוש כא 7
פירוש כב 7
פירוש כג 7
פירוש כד 7
פירוש כה 7
פירוש כו 8
פירוש כז 8
פירוש כח 8
פירוש כט 8
פירוש ל 8
פירוש לא 8
פירוש לב 8
פירוש לג 8
פירוש לד 9
פירוש לה 9
פירוש לו 9
פירוש לז 9
פירוש לח 9
פירוש לט 9
פירוש מ 9
פירוש מא 9
פירוש מב 9
פירוש מג 10
פירוש מד 10
פירוש מה 10
פירוש מו 10
פירוש מז 10
פירוש מח 10
פירוש מט 10
פירוש נ 10
פירוש נא 10
פירוש נב 11
פירוש נג 11
פירוש נד 11
פירוש נה 11
פירוש נו 11
פירוש נז 11
פירוש נח 11
פירוש נט 11
פירוש ס 12
פירוש סא 12
פירוש סב 12

פירוש סג 12
פירוש סד 12
פירוש סה 12
פירוש סו 12
פירוש סז 12
פירוש סח 13
פירוש סט 13
פירוש ע 13
פירוש עא 13
פירוש עב 13

פירוש א

אין לפסול שטר מספק. ד"ה לשטרות: דף ב ע"א

פירוש ב

הנותן צדקה כדי שיחיו בניו הויא צדקה. אל תהיו כעבדים כו' היינו בתוהא על הראשונות. ד"ה בשביל: דף ד ע"א

פירוש ג

צדקה אינו עובר עד שיעברו שלש רגלים אם לא שהעניים לפנינו. ד"ה צדקות: שם

פירוש ד

ביעור מעשרות ערב יום טוב הראשון של פסח של רביעית ושל שביעית כשיגיע עונת מעשרות חייב להפריש ומשהפריש עובר בבל תאחר אף קודם זמן ביעור בכורים מעצרת עד חג יש קריאה ומשם עד חנוכה בלא קריאה. ד"ה ומעשרות: שם

פירוש ה

לקט שכחה ופאה יניחם בשדה ואם נטלן עובר וחייב להחזירן. ד"ה לקט: שם ע"ב

פירוש ו

פז"ר קש"ב רגל לענין אבילות אם עבר שבעה קודן לרגל בטלה ממנו שלשים ואי ליכא שבעה נוהג שבעה אחר החג. ד"ה פז"ר: שם

פירוש ז

לינה דאסור לצאת כל שבעת ימי החג וכן מביאי קרבן טעונין לינה לילה אחת אפילו עופות ומנחות יין לבונה עצים וביכורים. ד"ה מה: דף ה ע"א

פירוש ח

בעון נדרים שנודר ואינו משלם אשתו מתה ולא במאחר נדרו. ד"ה אלא: דף ו ע"א

פירוש ט

חייבי חטאות ואשמות אין ממשכנין אותן עולות ושלמים ממשכנין אותן כשמתעצל. ד"ה יקריב: שם

פירוש י

תקופות מונין מתשרי ומולד מניסן ומונין שנת תוהו. ד"ה לתקופות: דף ח ע"א

פירוש יא

להזכיר דר"ח בראש השנה מה שאומרים ושני שעירים לכפר היינו של ראש השנה ודראש חדש. ד"ה שהחדש: ע"ב

פירוש יב

שנת החמשים עולה לכאן ולכאן. יובל משמט מתחילתו וזמנו של שטר מוכיח עליו. כתובה דאורייתא. ד"ה ולאפוקי: דף ט ע"א

פירוש יג

תאינת שביעית קוצה בסכין ולא בברזל המיוחד לכך. מן המשומר אי אתה בוצר. שומרי ספיחין מודיעין לעולם שהן לעומר וממילא פורשים וגם שומרים מבהמה חיה ועוף. ד"ה וקציר: שם

פירוש יד

תוספת יום הכפורים ושבת משהו. ד"ה ורבי עקיבא: שם

פירוש טו

אין מתענין בעצרת ובפורים ובערב יום הכפורים. ד"ה כאילו: ע"ב

פירוש טז

סיפוק בגפנים שהבריך והוציא זמורה וכן בשנה שניה אינו ערלה כשלא הפסיקן ואם הפסיק חייב. ד"ה מרכיב: שם

פירוש יז

מותר ליטע ערב שביעית. ד"ה ומותר: שם

פירוש יח

הנוטע שלשים יום לפני ראש השנה עלתה לו שנה פירות רבעי אסורים עד שיפדם. ד"ה ופירות: דף י ע"א

פירוש יט

עליית מזלות. ד"ה יום: דף יא ע"ב

פירוש כ

לא נגזר על החולה מתי יתרפא ויש להתפלל עליו. גזר דין דרבים נקרע. ד"ה כמאן: דף טז ע"א

פירוש כא

תוקעין בשופר של איל. ד"ה בשופר: שם

פירוש כב

כשעושה מצוה פעמים אינו עובר בבל תוסיף להכי נוטלין הרבה פעמים ערבה. ד"ה ותוקעים: ע"ב

פירוש כג

כשאין תוקעין בראש השנה מפני האונס מריעין בסופה. ד"ה שאין: שם

פירוש כד

אין אדם יכול לכוין תפלתו. ד"ה ועיון: שם

פירוש כה

רשעים גמורים נכתבין למיתה וצדיקים לחיים ולפעמים להפך. ד"ה ונחתמין: שם

פירוש כו

הרשעים שנידונו בגיהנם עדיין יש דין אחר לזכותם לחיי העולם הבא. ד"ה ליום הדין: שם

פירוש כז

משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש ג' אינן עולין לאלתר. ד"ה כי: דף יז ע"א

פירוש כח

העוסק בתורה כמניח תפילין דמי. קרקפתא דלא מנח תפילין אלא מבזה אותן. יש ירא להניחן משום דבעינן גוף נקי. ד"ה קרקפתא: שם

פירוש כט

שלש עשרה מדות. ד"ה שלש: ע"ב

פירוש ל

י"ז בתמוז הובקעה העיר בשניה שבעה באב נכנסו גוים להיכל וקלקלו ז' ח' וט' לערב הציתו בו האור ודלק עד סוף י'. ד"ה זה: דף יח ע"ב

פירוש לא

ימים כתובים במגילת תענית בהספד מותר לפניהן ואחריהן ולהתענות אסורין ולפניהן ואחריהן בשבתות שרו בתענית. ד"ה אסורין: דף יט ע"א

פירוש לב

אדר הראשון מלא והשני חסר. ד"ה אדר: ע"ב

פירוש לג

הלבנה בחידושה מתחלת ביום וזורחת מעט בתחלת הלילה ולילה שניה מוספת מעט וכן לעולם עד שנתמלאת לזרוח עד סוף הלילה ומתחסרת והולכת בסופה. מולד זקן היינו שנולד אחר שמונה עשרה שעות. ד"ה חצות: דף כ ע"ב

פירוש לד

במקום שלא יגיעו שלוחי בית דין עושין יום הכפורים שני ימים. ד"ז בגמרא: דף כא ע"א

פירוש לה

אתם אפילו שוגגין או מזידין היינו כשקבעו בשלשים או בשלשים ואחד. ד"ה לוי איקלע: דף כא ע"א

פירוש לו

מברכין על החדש עד שש עשרה. ד"ה כי חזי: שם

פירוש לז

סוחרי שביעית שמלקט על מנת לאכול והותיר מותר למכור וכן לוקח על מנת לאכול אבל מלקט על מנת למכור או לוקח בזול למכור ביוקר אסור. ד"ה אלו הן: דף כב ע"א

פירוש לח

עדים שראו החדש מחללין השבת וכן עדים המעידים על העדים. ד"ה מחללין: שם

פירוש לט

בראש חדש אין רגילין במלאכה והוא יום טוב של נשים שלא נתנו לעגל נזמיהן. ד"ה משום: דף כג ע"א

פירוש מ

ערמונים אינן קשטי"ן. ד"ה ערמונים: שם

פירוש מא

היוצא חוץ לתחום אין לו אלא ארבע אמות מה שהעיר כארבע אמות היינו במוקפת מחיצות. ד"ה לא היו: ע"ב

פירוש מב

מנורה כשאינה באה זהב אינה באה גביעים. ד"ה שפודים: דף כד ע"ב

פירוש מג

אין להתיר לעשות צורת אדם. ד"ה חוץ: שם

פירוש מד

אמירה לנכרי לא גזור לגבי מצוה צריך ליזהר כשמלוים לנכרים ומחתימים בשעוה ואם הנכרי מביאו מעצמו מותר. ד"ה שאני. שם

פירוש מה

צורת חמה ודרקון על האזורין מותרין אפילו בולטין ושאר שמא מותרין אפי' בצורת אדם. (אינו בתוספות):

פירוש מו

בתקופת טבת שעות קטנות ובתמוז להפך. ד"ה ראינוהו: שם

פירוש מז

בעדות החדש עד הרואה נעשה דיין ולא עד המעיד ובקיום שטרות אפילו עד המעיד ובדיני נפשות כלל לא. ד"ה דרחמנא: דף כו ע"א

פירוש מח

יעל שטיינבוק ובערוך פירש היא כבשה נקבה. שופר דוקא כפוף. ד"ה של יעל: ע"ב

פירוש מט

נוהגין ששנים קורין בתורה שהחזן מקרא אותו. ד"ה אבל: דף כז ע"א

פירוש נ

זה היום תחילת מעשיך היינו שנידון בו. הקליר יסד כרבי אליעזר וכרבי יהושע בבריאת העולם. ד"ה כמאן מצלינן: שם

פירוש נא

שופר שנסדק לארכו על פני כולו פסול דגרע מדיבק שני שברים דשם שופר עליהם. ד"ה שופר: שם

פירוש נב

ניקב וסתמו במינו וחזר לכמות שהיה תחלה כשר ואפילו עיכב התקיעה קודם שנסתם ואם לא סתמו כלל אפילו עתה מעכב התקיעה כשר. ד"ה ניקב: ע"ב

פירוש נג

צפהו זהב במקום הנחת פיו מבפנים כשר. מבחוץ אם נשתנה קולו פסול ובמקום הרחב כשר כיון שיש בלאו הכי שיעור שופר אבל דיבק ב' חתיכות שאין בו שיעור שופר אפילו במינו פסול. ד"ה צפהו זהב: שם

פירוש נד

נתן שופר בתוך שופר אם קול חיצון שמע לא יצא שהקול יוצא באויר והיינו שנים ושלשה שופרות. ד"ה אם: שם

פירוש נה

אין מחיצות ברזל מפסקת לענות עם הצבור קדושה ויהא שמיה רבא וכל דבר שבקדושה. ד"ה ושמע: שם

פירוש נו

בשופר של ע"ז לא יצא ובשל ישראל דאין לה ביטול. ד"ה אמר: דף כח ע"א [ועי' בסוכה (דף לא ב) בתוס' ד"ה באשרה דמשה]:

פירוש נז

המודר הנאה מן השופר תוקע בו אפילו אמר הנאת תקיעת שופר עלי. ד"ה המודר: שם

פירוש נח

בשמיני ספק שביעי יתבינן בסוכה. ד"ה דלמא. ע"ב

פירוש נט

עלה לדוכן פעם אחת ביום (טוב) [שוב] אינו עובר עוד בעשה. ד"ה הכא: שם

פירוש ס

אין יובל מפקיע מיד מקדיש לוי כמו מישראל. שביעית משמטת כספים ולא יובל. ד"ה קמ"ל: דף כט ע"א

פירוש סא

השומע תקיעה אסור לתקוע עוד בחנם [בשבת]. ד"ה וביבנה: דף ל ע"א

פירוש סב

כשיש צורך מקריבין מוסף אחר תמיד הערבים. ד"ה ונתקלקלו: ע"ב

פירוש סג

[הזי"ו ל"ך האזינו זכר ירכיבהו וירא לולא כי ידין. ד"ה הזי"ו]: דף לא ע"א

פירוש סד

חטאת רובע דינר דחטאת עני אחד משש עשרה דעשיר דכבש בסלע ארבעה דינרים ורובע אחד מי"ו. ד"ה רובע: ע"ב

פירוש סה

בזמן הזה יכול לחלל לכתחילה שוה מנה על פרוטה וכן כרם רבעי בזמן הזה. ד"ה ובקש: שם

פירוש סו

אנו מסיימין קראי בתורה. פסוקי דכתובים מקדימין לנביאים משום דקדמי לנביאי. ד"ה מתחיל: דף לב ע"א

פירוש סז

הנשים מברכות על מצות עשה שהזמן גרמא וכן סומא. אפילו בירך הערב נא חוזר ומברך על התורה. במקום שאין לוי קורא כהן במקומו. ד"ה הא: דף לג ע"א

פירוש סח

צריך ליזהר בשברים שלא יאריך. צריך להאריך בתקיעת קשר"ק כשיעור שלשה יבבות ושלשה שברים ובתקיעת תקיעה שברים תקיעה כשיעור שלשה שברים ובקר"ק כשלשה יבבות ויכול להאריך כמו שירצה ואין לחוש אם הוסיף בשברים וריב"א לא פירש כן. נוהגין לתקוע בישיבה ל' קולות שלשה קשר"ק שלשה קש"ק שלשה קר"ק וחוזרין ותוקעין בתפלה. וצ"ע כשמסיימין סדר קשר"ק ומתחילין קש"ק מה צורך באותה תקיעה וכן בתקיעה ראשונה של קר"ק. ד"ה שיעור: ע"ב

פירוש סט

שהה לגמור קריאת שמע חוזר לראש וכשאומר זולתות ופיוטין אף שהה מהיכא דקאי עד סופו אין בכך כלום. ד"ה לדידי: דף לד ע"ב

פירוש ע

יחיד שלא הזכיר דראש חדש יכוין לבו לתפלת שליח צבור מראש ועד סוף ויוצא ודוקא טעה דטריחא ליה אבל לא התפלל כל עיקר לא. ד"ה כך: שם

פירוש עא

אם אמר נעשה ונקריב לפניך אין צריך לומר מקראות דמוסף ור"ת פירש דמלכיות אם לא התחיל אין צריך לומר יותר ודמוסף צריך לומר לעולם ורבינו שמואל פירש דאכולהו קאי כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב א"צ בירושלמי אף על פי ששלחנו לכם סדר מועדות אל תשנו ממנהג אבותיכם. ד"ה אילימא: דף לה ע"א

פירוש עב

ברכות דראש השנה מתוך שאין רגילין בהן משמיעין קולם וגם יש בהן ברכות ארוכות ומטעה אחד את חבירו לפיכך שליח צבור מוציא הרבים ידי חובתן. [אינו בתוספות]: שם